

**MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA**

str. 31 August 1989, nr. 82
MD- 2012, mun. Chișinău,
tel.: 0 22 23 47 95, fax: 0 22 23 47 97
www.justice.gov.md

___04/7533 din ___22.07.2019

Ministerul Economiei și Infrastructurii

Urmare a examinării proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (număr unic/MEI/2019), expunem următoarele.

La art. I (privind modificarea Codului fiscal):

Stabilirea scutirii de TVA fără drept de deducere pentru serviciile excursioniste, serviciile de recreere și agrement din cadrul programelor și evenimentelor turistice, precum și pentru pachetele de servicii excursioniste se va reexamina prin prisma angajamentelor asumate de către Republica Moldova în art. 57 și anexa VI la *Acordul de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora* ce țin implementarea în legislația națională a dispozițiile relevante cu privire la scutiri (titlul IX) din *Directiva 2006/112/CE privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată*. Concomitent, remarcăm că *Cadrul bugetar pe termen mediu (2019-2021)*, aprobat prin *Hotărârea Guvernului nr. 851/2018*, în pct. 39 prevede că importul/livrarea pachetelor de servicii turistice și a biletelor de tratament și de odihnă în stațiunile balneoclimaterice nu își găsește reflectare în prevederile directivelor Uniunii Europene aferent scutirii de TVA sau cel puțin a cotei reduse a TVA, fapt pentru care acestea trebuie reexaminat din perspectiva utilității sociale a acestora. Astfel, obiectivul este de a reduce scutirile de TVA fără drept de deducere și nu de a le extinde.

Adițional, la redactarea art. I nu au fost respectate următoarele norme de tehnică legislativă:

Dacă se modifică un singur articol, alineat referința la acel articol, alineat se include în dispoziția propriu-zisă de modificare și nu într-un alineat separat (de revizuit și art. V).

Dacă completarea vizează finalul normei, nu se specifică după care cuvinte se operează completarea.

În actele de modificare pentru individualizarea unor cuvinte și semne de punctuație, cuvinte și abrevieri/cifre se utilizează termenul „textul”. Observația dată este valabilă pentru tot proiectul.

La art. II (privind modificarea Legii cu privire la patenta de întreprinzător):

Digitally signed by Eșanu Nicolae
Date: 2019.07.22 19:53:07 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Ținând cont de modificarea accepțiunii termenului „casă rurală”, propusă în art. III al proiectului, pentru a evita interpretările neuniforme, opinăm necesitatea includerii în anexa la *Legea cu privire la patenta de întreprinzător* a unei explicații suplimentare vis-a-vis de coloana a 3-a a poziției 2.50 „Servicii turistice prestate de casele rurale”, formulată conform cerințelor statuate în art. 49 alin. (5) din *Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative*.

La art. III (privind modificarea Legii cu privire la organizarea și desfășurarea activității turistice în Republica Moldova):

La sbp. 1) semnalăm că actul normativ nu este un dicționar juridic sau un manual și noțiunile nu trebuie să fie definite doar pentru a explica care este sensul acestora.

Includerea definițiilor în actul normativ trebuie să se facă doar în cazul și în limita necesară pentru reglementarea cercului subiecților, drepturilor și obligațiilor acestora și a modului de exercitare a drepturilor și obligațiilor. Pentru atingerea acestui scop se impune ca noțiunile să fie definite doar în cazul în care la momentul adoptării actului se constată că un termen este pasibil de a fi interpretat în mai multe sensuri și autorul actului normativ decide că nu trebuie să lase determinarea sensului exact al termenului în sarcina celor care vor interpreta și aplica actul normativ. Această regulă este aplicabilă și în cazul în care termenul este folosit în alt sens decât cel uzual.

Relațiile sociale sunt foarte complexe și la momentul adoptării actului normativ este imposibil să se poată determina cu o precizie absolută toate circumstanțele raporturilor juridice reglementate. De asemenea, trebuie să ținem cont de faptul că norma de drept trebuie să fie formulată astfel încât aceasta să fie aplicabilă nu doar relațiilor sociale existente la momentul adoptării actului normativ dar și relațiilor sociale viitoare. Definirea noțiunilor însă atrage în mod inevitabil rigiditatea actelor normative și face imposibilă aplicarea acestora pentru reglementarea raporturilor juridice noi.

În situația în care autorii unui proiect intenționează să definească o noțiune, în nota informativă este necesar să se arate că se întrunesc condițiile care impun definirea termenului în actul normativ și să se indice circumstanțele care justifică definirea termenului în sensul propus de autori (a se vedea art. 54 alin. (5) din *Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative*).

La sbp. 2) lit. b), remarcăm că entitățile responsabile pot elabora modele contractelor și să le plaseze pe paginile web oficiale și fără un temei legal în acest sens. Această practică oferă posibilitate de ajustare facilă a modelelor respective, în funcție de evoluțiile relațiilor sociale.

La sbp. 4) lit. b), propunem abrogarea art. 14 lit. n), ce stabilește obligația tur-operatorilor și a agențiilor de turism să notifice autoritatea administrației publice locale pe al cărei teritoriu se va desfășura activitatea turistică cu privire la inițierea activității turistice și nu modificarea acestei norme. În măsura în care *Legea nr. 231/2010 cu privire la comerțul interior* stabilește obligația comercianților de a notifica autoritatea

administrației publice locale privind inițierea activității de comerț, iar activitățile agențiilor turistice și ale tur-operatorilor sunt prevăzute în anexa nr. 1 la această lege, norma de la art. 14 lit. n) este de prisos și contravine cerinței de evitare a paralelismelor de reglementare. Din același considerent, propunem revizuirea art. 18 alin. (3).

La sbp. 5):

la lit. a) se va stabili că în denumirea și în cuprinsul articolului 17 cuvântul „Biroul” la orice formă gramaticală se substituie cu termenul „Biroul/centrul” la forma gramaticală corespunzătoare.

La lit. c), referitor la noua redacție a alin. (3), semnalăm că este conceptual discutabilă practica de adoptare a actelor model, or scopul unui act normativ nu este să acorde suport juridic, ci să reglementeze drepturi și obligații în vederea executării legilor.

La sbp. 7):

La lit. b), în corelare cu propunerea de excludere din alin. (3) al art. 18¹ a textului „sau, după caz, reconfirmat”, se va examina oportunitatea excluderii din primul enunț al acestui alineat a cuvintelor „sau menținerea”.

La lit. d), textul ce se propune a fi abrogat reprezintă propoziția a doua a alin. (9). Prin urmare, se va revizui dispoziția de modificare, ținându-se cont că se abrogă elementele de structură ale actului normativ: articol, alineat, punct, literă, precum și grupările acestora (capitol, secțiuni, subsecțiuni), iar cuvintele, textele, propozițiile se exclud. Observația dată este valabilă și pentru sbp. 8) și art. V.

La art. IV (privind modificarea Codului contravențional):

În contextul adresei Guvernului nr. 1506-686 din 13 septembrie 2016, propunerile ce vizează amendarea *Codului contravențional*, urmează a fi remise în adresa Ministerului Justiției, care va asigura elaborarea și definitivarea proiectului unic de modificare a *Codului contravențional*, cu promovarea ulterioară a acestuia.

Adițional, cu referire la redacția propusă pentru art. 344 alin. (10), semnalăm că lit. b) nu este în acord cu formulările altor norme din Cod ce prevăd răspunderea pentru săvârșirea repetată a unei contravenții (a se vedea art. 233 alin. (2²), art. 241¹ alin. (2), art. 241² alin. (2), art. 245 alin. (4), art. 287³ alin. (3) și (4)). Totodată, nu s-a ținut cont de dispoziția de la art. 34 alin. (2²) din Cod, ce prevede că „Comiterea repetată de către persoana juridică, în decursul unui an, a încălcărilor specificate în partea specială a cărții întâi a prezentului cod se sancționează cu amendă în mărime dublă din suma amenzii în valoarea limitei maxime, indicată în partea specială a cărții întâi”.

Secretar de stat

Nicolae EȘANU

MD-2005, mun.Chişinău, str.Constantin Tănase, 7
www.mf.gov.md, tel.(022) 26-26-00, fax 022-26-25-17

19.08.2019 nr. 09/3-06/240

18-23-4150 din 11 iulie 2019

La nr. 342/MEI/2019

Ministerul Economiei și Infrastructurii

Copie: Cancelaria de Stat

Ministerul Finanțelor, referitor la scrisoarea Cancelariei de Stat nr.18-23-4150 din 11 iulie 2019, privind avizarea proiectului de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (număr unic 342/MEI/2019), comunică următoarele.

În vederea asigurării unor discuții corelate asupra politicii fiscale și întru respectarea principiului de previzibilitate pentru mediul de afaceri solicităm excluderea propunerilor ce vizează legislația fiscală din proiectul respectiv. Menționăm că acestea se vor supune discuțiilor, într-un format mai larg, în procesul de elaborare a politicii fiscale și vamale, care se desfășoară în perioada curentă.

MINISTRU

(semnat electronic)

Natalia GAVRILIȚA

Nr. 05-5-09/18 din 19 iulie 2019

La nr. 18-23-4150 din 11 iulie 2019

**Cancelaria de Stat a Republicii
Moldova**

**Ministerul Economiei și
Infrastructurii**

Biroul National de Statistică a examinat proiectul de hotărâre *cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative* (număr unic 342/MEI/2019, autor – Ministerul Economiei și Infrastructurii) și vă comunică că, nu are obiecții față de amendamentele și completările propuse în actele normative.

Digitally signed by Valcov Vitalie
Date: 2019.07.22 13:48:02 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

**Vitalie VALCOV,
Director general**

Ex. Muntean Laura
Tel. (022)-40-30-28

AGENȚIA DE INVESTIȚII
 Nr. înregistrare: 03-331
 14.08.2019

*Cancelaria de Stat
 Ministerul Economiei și Infrastructurii
 Ministerul Justiției
 Centrul Național Anticorupție
 Ministerul Finanțelor*

Agencia de Investiții a examinat proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (număr unic 342/MEI/2019), autor Ministerul Economiei și Infrastructurii, și în limita atribuțiilor sale își exprimă susținerea și vine cu următoarele completări la Legea nr.352/2006 cu privire la organizarea și desfășurarea activității turistice în Republica Moldova, (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 14-17, art.40):

1. La articolul 5 alin.(2) lit. d) se completează după cuvântul „național” cu următorul conținut „inclus în Registrul turismului”;
2. La articolul 6 lit. f) se completează „elaborează și prezintă Guvernului, spre aprobare, criteriile de selectare și amenajare a zonelor turistice. Organizează și monitorizează activitățile turistice în zonele turistice naționale”;
3. La articolul 6 lit.v) după sintagma „monitorizează circulația turistică” se substituie cu textul „elaborează și prezintă Guvernului spre aprobare normele metodologice privind certificarea rutelor turistice”;
4. Articolul 6 se completează cu un alineat nou cu următorul conținut: „Stabilește condițiile de activitate a biroului/centrului de informare turistică precum și cerințele privind prestarea serviciilor în cadrul biroului/centrului de informare turistică”;

Agencia de Investiții din Republica Moldova
 MD-2013, bd. Ștefan cel Mare 134, Chișinău

Fel.: (+373 22) 273-854

Fax: (+373 22) 224-310

MINISTERUL ECONOMIEI ȘI INFRASTRUCTURII
 AL REPUBLICII MOLDOVA
 Nr. de intrare: 9898
 Indexul: RA 02 20 20
 office@invest.gov.md
 www.invest.gov.md

MINISTERUL ECONOMIEI ȘI INFRASTRUCTURII
 AL REPUBLICII MOLDOVA
 Nr. de intrare: 9898
 Indexul: RA 08 20 19

5. La articolul 9 alin. (5) de completat după cuvântul „naționale” cu următoarea sintagmă „se elaborează de Agenția Servicii Publice, se coordonează cu Agenția de Investiții și se aprobă de Guvern”;
6. La articolul 14 se include un alineat cu următorul conținut „toate agențiile de turism și turoperatori vor notifica autoritatea administrației publice locale pe al cărui teritoriu este înregistrat sediul persoanei juridice, cu privire la inițierea activității turistice. Informarea Agenției Servicii Publice nu mai târziu de 30 de zile de la data primirii notificării, referitor la inițierea activității turistice, pentru a fi incluse în Registrul turismului”;
7. La articolul 16 de precizat în mod expres într-un alineat separat, autoritatea centrală responsabilă sau autoritățile centrale responsabile de: colectarea datelor privind persoanele care traversează frontiera de stat, privind frecventarea de primire turistică, privind vizitarea destinațiilor turistice și privind prestarea serviciilor turistice;
8. La articolul 18 se completează un alineat suplimentar cu următorul conținut „toate structurile de primire turistică vor notifica autoritatea administrației publice locale pe al cărui teritoriu este înregistrat sediul persoanei juridice, cu privire la inițierea activității turistice. Informarea Agenției Servicii Publice nu mai târziu de 30 de zile de la data primirii notificării, referitor la inițierea activității turistice, pentru a fi incluse în Registrul turismului”.

Director General

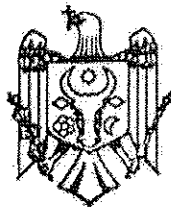

Rodica Verbeniuc

EX - Valoie 172460

MINISTERUL ECONOMIEI
ȘI INFRASTRUCTURII
AL REPUBLICII MOLDOVA

МИНИСТЕРСТВО ЭКОНОМИКИ
И ИНФРАСТРУКТУРЫ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

AGENȚIA PENTRU PROTECȚIA
CONSUMATORILOR ȘI
SUPRAVEGHEREA PIETEI

АГЕНТСТВО ПО ЗАЩИТЕ ПРАВ
ПОТРЕБИТЕЛЕЙ И
НАДЗОРУ ЗА РЫНКОМ

MD-2012, mun. Chișinău, str. V. Alecsandri, 78
tel. +373-22-501-980, fax +373-22-501-981
E-mail: consumator@apc.gov.md
www.consumator.gov.md

МД-2012, мун. Кишинэу, ул. В. Александри. 78
tel. +373-22-501-980, fax +373-22-501-981
E-mail: consumator@apc.gov.md
www.consumator.gov.md

Nr. 27/05-1994 din 23.07. 2019

La nr. 18-23-4150 din 11.07. 2019

Ministerul Economiei și Infrastructurii

Cancelaria de Stat
a Republicii Moldova
(nr. unic 342/MEI/2019)

Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței a examinat proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative și comunică că îl susține fără modificări și obiecții în modul cum a fost formulat.

Director adjunct

VARTA Violina

ex: Tarlev Petru
☎373 22 501977

Operator de date cu caracter personal înregistrat cu nr. 0000084-004
Documentul conține date cu caracter personal necesar a fi prelucrate de destinatarii și terții care au luat cunoștință de ele în conformitate cu prevederile art. 29 și 30 ale Legii privind protecția datelor cu caracter personal. Orice dezvăluire neautorizată și ilegală a acestora în continuare, va condiționa răspundere juridică.

MD- 2001, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfint, 73/1
tel: (00 373 22) 27 34 43; fax: (00 373 22) 27 06 06
E-mail: office@competition.md
www.competition.md

МД- 2001, Кишинэу, бул. Штефан чел Марэ ши Сфынт, 73/1
тел: (00 373 22) 27 34 43; факс: (00 373 22) 27 06 06
E-mail: office@competition.md
www.competition.md

21 octombrie 2019 Nr. DJ-06/ 541-2200
la nr. 06/2-6627 din 08.10.2019, nr. unic 342/MEI/2019

Domnului Vadim Brînzan,
Ministrul Economiei și Infrastructurii

Stimate Domnule Ministru,

Plenul Consiliului Concurenței, în cadrul ședinței din 17 octombrie 2019, a examinat în temeiul prevederilor art. 39 lit. c) și art. 41 alin. (1) lit. d) din Legea concurenței nr. 183 din 11 iulie 2012 (în continuare – Legea concurenței), *proiectul de hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative, nr. unic 342/MEI/2019*, și în limitele competenței sale, comunică următoarele obiecții și propuneri.

Art. III din proiect vizează amendarea articolului 344 din Codul contravențional al Republicii Moldova prin completare cu un nou alineat (10).

În scopul protecției intereselor consumatorilor de a nu fi induși în eroare și excluderii concurenței neloiale dintre unitățile de alimentație publică amplasate în structurile de cazare declarate, atât în Nota informativă, cât și pct. 5.2 din AIR, autorul propune ca Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței să constate și să sancționeze încălcarea cerințelor legislației privind indicarea categoriei de clasificare a structurii de primire turistică, manifestată prin afișarea de către structura de primire turistică a categoriei de clasificare fără a deține certificat de clasificare, emis în condițiile Legii nr. 352/2006 cu privire la organizarea și desfășurarea activității turistice în Republica Moldova, și respectiv, prin afișarea repetată, pe parcursul unui an, de către structura de primire turistică a categoriei de clasificare fără a deține certificat de clasificare.

Subiect pasibil de răspundere contravențională pentru aceste încălcări, poate fi, atât persoana cu funcție de răspundere din cadrul structurii de primire turistică, cât și persoana juridică.

Această propunere de modificare a Codului contravențional nu este conformă cu cerințele art. 60 alin. (3) lit. a) și e) din Legea cu privire la actele normative nr. 100/2017, întrucât nu asigură claritate în ce cazuri poate surveni răspunderea contravențională a persoanelor cu funcții de răspundere și în ce caz, va surveni răspunderea contravențională a persoanelor juridice.

În același context, este necesar de menționat că, acțiunea de afișare de către structura de primire turistică a categoriei de clasificare fără a deține certificat de clasificare, ar putea fi calificată, la plângerea întreprinderii concurente, și ca act de concurență neloială interzis de art. 15 și art. 18 al Legii concurenței.

Respectiv, prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. CN-49 din 22.10.2016 au fost constatate acțiunile de concurență neloială interzise de art. 15 lit. a) și art. 18 al Legii concurenței, săvârșite de unele întreprinderi ce prestează servicii de cazare, manifestate prin atribuirea structurii lor de primire turistică, în mod arbitrar un anumit tipaj și/sau număr de stele, astfel, denaturând percepția dintre aceste nivele de clasificare.

Prin urmare, Consiliul Concurenței constată acțiunile de concurență neloială, și sancționează întreprinderile care au comis încălcarea, în conformitate cu art. 77 al Legii concurenței, prin individualizarea sancțiunii în dependență de gravitatea și de durata încălcării, luând la bază cifra de afaceri realizată de întreprindere în anul anterior sancționării.

Astfel, întru asigurarea previzibilității și clarității normei juridice și interpretării fără echivoc, și respectiv, evitarea dublei răspunderi a persoanelor juridice pentru una și aceeași faptă, în condiția în care, pe de o parte, Codul contravențional nr. 218/2008 va prevedea răspundere pentru persoanele juridice ce săvârșesc fapte de afișare a categoriei de clasificare fără a deține certificat de clasificare, și pe de altă parte, Legea concurenței, de asemenea prevede răspundere administrativă a întreprinderii, pentru săvârșirea actului de concurență neloială manifestat prin aceeași faptă, propunem reexaminarea posibilității de atragere la răspundere a persoanei juridice în cazul comiterii faptei contravenționale interzise de art. 344 alin. (10) Codul contravențional, ținând cont de prevederile Legii concurenței.

Cu respect,

Președinte

Marcel RĂDUCAN

CENTRUL DE IMPLEMENTARE A REFORMELOR

Nr. 35-05-4476

Chișinău

"24" 07. 2019

✓ **Ministerul Economiei și Infrastructurii**
Copie: Cancelaria de Stat

Urmare examinării proiectului legii pentru modificarea unor acte normative, înregistrat cu numărul unic 342/MEI/2019, relevăm următoarele.

1. Proiectul necesită a fi definitivat potrivit rigorilor tehnicii legislative statuate în cuprinsul Legii nr.100/2017 privind actele normative.

Sintagma „cu modificările ulterioare” se va exclude, prin prisma art.64 alin.(1) al Legii citate, potrivit căruia „*Modificările se încorporează, de la data intrării în vigoare a dispozițiilor de modificare, în actul de bază, identificându-se cu acesta. Intervențiile ulterioare privind modificarea sau abrogarea normelor modificate ori a dispozițiilor de modificare trebuie raportate la actul de bază.*”

2. Cu referire la modificarea Legii nr.93/1998 cu privire la patenta de întreprinzător, comunicăm despre necesitatea studierii oportunității modificării Codului fiscal în sensul calificării serviciilor turistice prestate de casele rurale, precum și a serviciilor de ghidaj turistic, drept activități independente.

În măsura în care se va determina oportună soluția propusă, se impune amendarea inclusiv a art.69⁶ al Codului fiscal.

În opinia noastră, includerea acestor servicii în rândul activităților independente va stimula persoanele fizice să declare aceste servicii, cu utilizarea mașinilor de casă și control și ținerea evidenței vânzărilor și procurărilor conform prevederilor Codului fiscal.

Pe cale de consecință, organele fiscale vor putea asigura evidența persoanelor fizice ce vor desfășura activitățile respective, ceea ce va conferi transparență și previzibilitate domeniului respectiv.

Considerăm că, includerea acestor servicii în genurile de activitate prestate în temeiul patentei de întreprinzător constituie o etapă tranzitorie, pentru a stimula declararea acestor activități. Or, odată cu calificarea acestor servicii ca activități independente, alegerea formei de desfășurare va rămâne la discreția persoanelor prestatoare.

3. La art.6 lit.n) al Legii nr.352/2006 cu privire la organizarea și desfășurarea activității turistice, propunem excluderea din competența Ministerului Economiei și Infrastructurii a competenței privind aprobarea rutelor turistice.

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373-22-250446

Fax:

MINISTERUL ECONOMIEI ȘI INFRASTRUCTURII AL REPUBLICII MOLDOVA	
Nr. de intrare	<u>8393</u>
Indexul	
" <u>24</u> "	<u>07</u> 20 <u>19</u>

Or, conform principiilor bunei guvernări statuate în Legea nr.98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate, ministerele sunt investite cu funcția elaborării documentelor de politici. Prin urmare, aprobarea rutelor turistice este o funcție improprie ministerului. În acest scop, realizarea sarcinii respective ar putea fi atribuită Agenției de Investiții care, în temeiul pct.7 al Regulamentului său de activitate, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.322/2018, implementează politicile statului în domeniul promovării turismului.

4. Prin intermediul proiectului se dispune abrogarea prevederilor privind voucherul turistic, prin urmare este inerentă operarea amendamentelor în textul altor acte normative care înserează referințe la respectivul, precum ar fi articolul 17 litera c) al Legii nr.215/2011 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova (obligația de prezentare către polițiștii de frontieră, a voucherului turistic, în cazul călătoriilor turistice sau desfășurate din motive personale.)

Cu respect,

Andrei PRISACAR
Director interimar